

for at sætte et saadant i Værk paa Grundlag af et Ministerium, sammensat under særlig Hensyntagen dertil, var bristet efter Forhandlingerne ved det nuværende Ministeriums Dannelse, tilfaldt ganske naturligt den Opgave den nuværende Regering at sætte sig i Spidsen for et Forsøg paa et saadant Samarbejde, at forberede sine Forslag paa en saadan Maade, at der var Betingelser for at faa andre i Tale, at give Forslagene en saadan alsidig Karakter, at der blev Muligheder derfor. Vi ved alle, at dette ikke er blevet Tilfældet. Den nuværende Regering har end intet Tilløb gjort dertil, og naar dette har været Forholdet, hænger det jo i væsentlig Grad sammen med, at den nuværende højtærede Regering, bortset fra sit Ønske om en Nedgang i Statens Udgifter; stadig har en Følelse af; at i øvrigt bør man drive en Tilskuerspolitik overfor det økonomiske Liv. En saadan Tilskuerspolitik blev ført i Aarene 1920—24; under dens Følger lider det danske Samfund i disse Dage, og jeg tror ikke, det vil være klogt, om den højtærede Regering fortsætter i det Spor ud fra den Stemning og Tankegang, som i saa Henseende har gjort sig gældende indenfor Regeringens Kreds.

Der er nu fra den ærede Ordfører for Forespørgerne stillet en Dagsorden. Efter det radikale Venstres Opfattelse giver denne Dagsorden ikke et tilfredsstillende Udtryk for den politiske Situation, som i Øjeblikket foreligger. Det forekommer os allerede ejendommeligt, at man her ligesom henvender sig til Regeringen med Ønske om, at Regeringen skal fremsætte en Gruppe af Forslag for Tinget. Jeg tror at kunne sige, at den ærede Forslagsstiller ikke med ubegrænset Forventning ser hen hverken til Regeringens Villie eller Regeringens Evne med Hensyn til at udarbejde Forslag, som han kunde være nogenlunde tilfreds med. Jeg tror ikke, der er noget naturligt i paa denne Maade at vende sig til Regeringen i Øjeblikket. Dertil kommer det andet, at Ordene „positive Foranstaltninger“, saaledes som de er ført ind i denne Dagsorden, paa Baggrund af de Taler, der er holdt af den ærede Ordfører for Forespørgerne, af den ærede Formand for det konservative Folkeparti og af den højtærede Statsminister, i saa overvejende Grad fører Tanken frem til de Foranstaltninger, som vi ikke blot anser for uhensigtsmæssige, men som direkte skadelige overfor den nuværende Situation: en Gruppe af Toldforanstaltninger.

Vi vil derfor ikke kunne afgive vor Stemme for dette Forslag, men jeg skal tillade mig paa det radikale Venstres Vegne

at fremsætte Paastand paa Overgang til Dagsordenen af følgende Indhold:

„Idet Folketinget opfordrer Regeringen til at foranledige Nedsættelsen af et erhvervspolitisk Udvalg af Repræsentanter for Rigsdagens Partier til Prøvelse af Muligheden af at tilvejebringe Forstaaelse om Midlerne til at begrænse den bestaaende Erhvervskrisens skadelige Følger, gaar det over til Dagsordenen.“

Denne Dagsorden kalder paa et Samarbejde indenfor Tinget. Vi har i Øjeblikket ikke Brug for flere Forslag til Krisens Behandling end dem, der allerede foreligger. Den højtærede Regering har ydet sit Bidrag, hvert af de politiske Partier har ydet deres. Der foreligger en sand Overflod, kunde man fristes til at sige, af politiske Forslag til Imødegaelse af den økonomiske Krise. Om disse Forslag gælder det, at Befolkningen, naar den vender sit Blik mod Rigsdagen og ser hele denne brogede Samling af Forslag, maa sige: Hvad kan der nu til syvende og sidst komme ud af dette Kaos? Det er her en naturlig Opgave for den Mindretalsregering, der føler sig berettiget til at lede Landets Politik, at tilvejebringe en vis Planmæssighed, en vis Fasthed i Arbejdet overfor disse Forslag.

I dette, at jeg kalder den nuværende Regering en Mindretalsregering, ligger intet Angreb, ingen Foringelse af Ministeriet. Mindretalsregering har vi, og som de politiske Forhold ligger, maa vi regne med, at man vanskeligt faar anden Form for Regering i Tilstande, der politisk blot nogenlunde ligner de nuværende. Men jeg tror, at naar vi erkender dette, naar vi erkender, at Mindretalsregeringer nu er blevet, ikke den gode og nyttige, men den nødvendige Form, jeg fristes til at sige: det nødvendige Onde i vort parlamentariske Liv, stiller dette Krav til, at en saadan Regering skal forstaa sine Vilkaar paa anden Maade, end det endnu er lykkedes at faa det til at gaa ind i Bevidstheden under de Forhold, der har bestaaet, siden Rigsdagen blev saa splittet, at intet Ministerium kunde regne med at have et virkeligt Flertal bag sig.

Og her forekommer det mig, at vi med Rette kan kræve og vente af Regeringen, at den tager Initiativet til at faa saadanne Forhandlinger i Gang mellem Partierne, at der ud fra disse Forhandlinger kan opnaas Klarhed over, hvor meget man kan komme til Forstaaelse om, naar Folk fra alle Sider sætter sig roligt til Rette og sagligt behandler Sagerne. Det er jo muligt, det ikke bliver saa overvættets meget, men jeg vil dog tro,